

Ms 1057

Gregorič Simon: Poezije, 1882.

Ino. N. 47/53.

N (66je Leonik)
27. IV. 1953

Ad. M. 1057

Iz P O E Z I J

S I M O N A G R E G O R Č I Č A

P o e t o v r o k o p i s .

19
Motto in nadalnjih
18 pesmij, natis-
njenih l. 1882 v
poetovi "Zlatikiški"

Verovnik 19 - nas. 11. (Hilma)
Mar. 11. 1882.

Lectura Olga Linnel, Vestergaard

Ta komopis mi je vrotovil Janu
moi brat Honno Mellus, fin.
poričar v Ljubljani, ki mi je se
spravilo kobra krijaš, ničelica
kat drabnja Marija vdova Babnik
preje vladaru Gruntar vojine
bojstva.

Marija Babnik je prejela vrotu-
pis v tutega J. mojega Equano
Gruntar, Gregorčičevga prijate-
lja in mentorja.

Ljubljana, 3-16-1938.

Gregorčič

Uvod.

Poët, le male kômu znan,
leži po svetu rarmetan.
Da kip njemu bi vam podal,
Raxtrésene sem ude zbral,
Ne vseh!.. a kdor pregleda tē,
Spornā mu-glāvo in srcē!

Dabro!

Nac 1

Náša zvezda.

Jožič
 1888
 v VII leti

Zvezda mila je migljála
 In naš rod vodila je;
 Lepše nam ta zvezda xala,
 Nego vse, svetila je!

Toda, oh, za goro stane,
 Skrije se za temni gaj,
 Prašam svitile milijone:
 "Vrne-li se še kedaj"?

A molči zvezdice jasne,
 Odgovóra se vedó,
 Dol x neba visave krasne
 Nemo na prašalca xró.

Pridi, zvezda naša, pridi,
 Jasne v naš upri oči,
 Naj moj dom te xopet vidi,
 Klata zvezda srečnih dni!

Opazki strucu.

Zadnje letico berite na posebno stran,

razno tako pri naslednjem posvetu.

Mojo srčno kri škropite!

Mojo srčno kri škropite
Po planinskih solnčnih tléh,
Kakor seme jo vrzite
Po doléh in po bregéh.

.....
Pomlad iz krvi rodila
Cvetke tisočere bo,
Ter prijazno mi gojila
Svoje nežne hčere bo.

.....
Leve zorne, dečki zali,
Brali bodo rože te,
V krite bodo jih spravljali,
Lévali jih na srce.

.....
In srce jim bo ogrelo
Cvetje vraslo iz krvi,
Da za rod in dom plamtelo
Bode jim do konca dni.

.....

Na sveti večer.

po narodni
veri (ovaki)
vzeta

Pod
Na goro gre dekletce mlado,
Če svet obhaja sveto noč,
Spoznalo bi v potoku rado,
Kaj višnja jej namenja moč,

16/1

ly

Na valih lunin svet trepeče,
Trepeče v deklici srcé,
Želcice pa in Koprnceče
Bešenci vpre nadno vodé.

In glej, iz dna valov poždravi
Če anan, krasan in ljub obraz,
Ki jej z nasmehom sladkim pravi
Da tu je njiju združbe čas.

Da clovek pride do potoka, mu navadno ni treba iti
na goro.

~~Prigovor~~ ^{olice}
Kaj gero ~~masse~~ tudi mène,
Za sveto noč. ^{proslavljaj} ~~praznik~~ ~~(praznik)~~ svet,
Tam ^{mojda} ~~(duhu)~~ tema se rovine,
Ki v njo neba je stlep odet.

Prinagnil bodem se nad vodo,
Prisluškaj, kaj bo val šumljal,
Če svoje, naroda osodo
V proročnikih valih bom iskal.

Čudaj srečno moje bo domovje,
Resitve njemu le še ni?
Kaj mi razkrilo boš valovje,
Nadja srce se in - boji!

Sam.

Gorjé mu, ki v nesreči biva sam,
A srečen ni, kdor srečo vživá sam!

Imáš-li, brato, mnogo od nebes,
Od bratov ne odvráčaj mi očes!

Duh plemeniti sam bo nosil bóli,
A srečo vživá sam ne bo nikoli!

Odpri srce, odpri roké,
Otíraj bratovske solzé,
Sirotam olajšuj gorjé.

Kedár pa srečo vživá sam,
Kaj se solzé preliva sam!

! Namesto vprašanja, stavil bi jaz na konci vske
vejice (1)

Maurica.

Biserna lestva se uspenja v oblak,
 Spušča se onkraj na zemeljski tlak,
 Maurica pisana, božji prestol.

Angelji hodijo gor in pa dol,
 Zlate kropilnice v rokah držé,
 Zemljo prežejno hladé in pojé.

Jori na stoli, pa Tečni sedi,
 Kropilci vsaki on srečo deli:

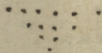
Čade na polje - rodi zelenjad,

Kane na dreve - bogat nam da sad,

Kaplja na njivi da - xito zlato,

Kaplja na trti pa vince sladko:

Sleherno sreča se spušča na sleherno stvar,
 ! Kedar zaliva nebeški vrtnar.

{ V teh dveh vslicah nekoliko manj, da buda
 „doi“ mora veljati za kratek slog.

Ad vrtnar. Levstik pravi, da slovensčina suffixa nar
 ne pozna, ampak da ga je zakrivil nemški: górtnar.
 Pisati se: vrtár.

Veseli pastir.

Zatriviljeno palico v roki,
 Za traktom pa šopet cvetic,
 Ko kralj po planini visoki
 Pohajam za tropom ovčic.

Saj tukaj na solnčni višavi
 Le sam sem, le sam gospodar,
 Živejem po pameti zdravi,
 Za muhe mi ljudske ni mar.

Nikomur tu nisem na poti,
 Na poti ni meni nikdo,
 Kdo čisto veselje mi moti,
 Kdo moti življenje mirno?

Nikdar ne kmrači se mi čelo,
Nikdar ne stemnó se oči,
In pojem in utkam veselo,
Da z gore v goró se glasi.

Kaj drugi okoli po sveti
Si iščejo slave, blagó,
Jaz hočem na gori živeti,
In sreča, tu mir je doma.

Za čedico krotko popeval
Bom pesmice svoje sladké,
Dolincem glasno razodeval,
Kar polni mi srečno srcé.

Ne, palice svoje ovčarske,
Za žezlo kraljévo ne dam,
In rajši, ko krone cesarske,
Cvetice na glavi imam!

Tri zibelki

Počivaj mirno, angelj s'ibki,
 Ki dni le šteješ, ne se let,
 Počivaj srečno v topli zibki,
 Ko v popji mlade rože cvet.

dneve
 Sedaj ti ^{trenotke} dnove ^{sreče} rajске ^{jasne} sreče
 Deli ^{ti} nebeški ^{vladar,} gospodar
 Sedaj ^{me} ti ^{teko} zlata ^{prekrasne} doba teče,
^{Krasnejših} Krasnejše, oh, ne bo nikdar.

Zibelka s svetjem ji nastlana,
 In angeli pojo okrog, -
 Britkost nobena ni ti znana,
 Ni znana teža ti nadlog. -
 Ne teža rev, nadlog in žog!

sreče in teče ni čista rima.

Vihar sovražni svet pretresa,
Razganja srca divji boj,
Kad' tibko jasna so nebesa,
V nedolžnem srci je pokoj.

2
Lato le spravaj, angel, sibi,
Ki ^{si nedavno} ravno si prišel na svet,
Pocivaj, snivaj ^{sklepa} netri v sibi,
Ko v mehkem popiji mlad, cvet.

Saj, ko porasteš, dete malo,
Drugače bode mnogokaj;
Da bi le vedno mi ostalo
Nedolžno, čisto kakor zdaj!

9.

Kesanje.

stanca, ki je
japravil svoj
življenje

Da xábil bi reve in teže,
Na posteljo starček se vleče,
A ura ga uro beži,
In sèn mu ne slisne oči.

In glej, o polnočni se uri
Odpahnejo sobico duri,
In studne pošasti stoh nje
K postelji se mu pripodé.

v. imperf.

"Kedó ste, vi grozni obrabi,
Bljéči ob náj me rozni?
Kaj hoče ta nočni sprevod
Nernancev nadležni prihod?"

" Mi nismo neznaní duhovi,
Mi tvoji nekdají smo dnóvi,
sobój In tvoja dejanja sobój
Pripeljemo v vas ti nocój.

In želje smo tvoje in misli;
Saj vedno smo bile ti v čisti;
Kaj zdaj nam odmičeš otkó!
Kakaj ti trepeče teló?

In tukaj smo tvoje norósti,
Norosti zgubljene mladosti,
Kvijáce, Krivice, laži,
Katerim roditelj si ti!

Kot zvesti sinovi in hčere,
Ti krajsati hčemo večere,
Skrbno si gojil nas nekdaj,
Zató te ne radimo zdaj."

In besno okrog kavrto se,
In zlobno mu v lice režé se,
Pretvarjajo studni obrazi,
Da morez proleta mu mrak.

In vedno ob uri vže pozni
Duhovi se vtačajo grozni,
Poslastni ponavljajo ples,
In starček ne stisne očes.

Zgubljeno na vetke je spanje,
Dobljeno petkoče spoznanje;
Narhujsa je vseh bolečin
Kesanje, krivice spomin!

Siromak.

Kar Bog mi je življenje dal,
 Od kar sem se zavedel,
 Pod svojo streho nisem spal,
 Pri svojih nisem jedel.

Svatuje dan za dnevom grad,
 Po njem veselje vriska,
 A siromaka mrak in glad
 Pod milim nebom stiska.

Kedó z menoj spregovori
 Besedico prijazno?
 Kedó, kedó razveseli
 Srce veselja praxno?

Posvetu hodim čisto sam
Od praga pa do praga,
Nikdó ne praša: kod in kam?
Z nevoljo vsak pomaga!

To pa nadloga vseh nadlog,
To hudo je najhuje,
Da, ker sem reven, ker ubog,
ne ljudstvo kaničuje.

Kdor kruha vbranega ne je,
Ni skusil sirotenja,
Kaj je trpljenje on ne vé,
On ne pozná življenja.

Za vse je svet dovolj bogat,
In dobro vsem bi bilo,
Ko kruh delil bi z bratom brat,
Ko bi ga ^{in prav sirotini} srce ^{čistilo} gladilo!

Ali se "sirotenje" ne bi dalo nadsmisliti s kako
drugo, navadnejšo besedo?

Pogled v nedolžno oko.

15217
 Nikar, nikar se me ne boj,
 Nedolžni, nežni angelj moj!
 Le simkaj k meni ~~(stopaj)~~ sedi,
 Oko v oko mi ~~(stopaj)~~ gledi!

Pogled ti čist, oko mirno,
 V njem seva celo ti nebo,
 In meni v njem leskeče
 Odsev vse davne sreče.

~~Budi mi slaba jasnih dni
 Ko bil sem še, kot si kdaj ti,
 Spominja me mladost,
 Brez tuge, brez bitkosti.~~

Budi spomin mi krasnih dni,
 Ko bil sem srečen kot kdaj ti,
 Ko solza ni še tekla,
 Srca mi bol ni pekla.

Spominja me čarobnih let,
Ko bil je v cvetji ves mi svet,
Enako vrtu v maju,
Ko živel sem ko v raji.

Žgubljen je, oh, žgubljen moj raj,
Ne smem, ne morem vanj naskaj,
Kaklenena so vrata,
Proč, proč je doba zlata!

Pa če kapot je sreče raj,
Da gledam vanj, se xdi mi, vsaj,
Ko v tvoja xrem očesa,
Odprta v njih nebesa.

Sreč se v prsih mi topi
Žamaknešo v nekdanje dni,
V presrečno dobo cvota -
O zlata, zlata leta!

Jeftova prisega.

Trstičanin
liber Cap XI

Na boj na divje Amonite,
 Sovražniko rodú srdite,
 Je Jefto hrabro četo abral;
 Na meji, glej, sovražnik tal
 Kleči glavár na travi rosmi,
 Da xmago bi mu Včeni dal
 Vosodni vojski smotonosni:
 »Očuj me, bojnih trum gospód,
 Uslíši moje ti molítev,
 Otmi, otmi tvoj sveti rod! ?
 Ti vodi ga v xmagalno bitev,
 Dodeli srečno mu vrnitev, -
 In J-to prisegam, J-prvo stvar,
 Ki po dobljeni slavni xmagi
 Me sročá na domačem pragi
 Kakoljem tebi v xgalni dar,
 Osode bojne gospodarí!

prisega Tako priseže vodja trum,
Glavarja čuje hrabra četa,
In srea, vse popreje vneta,
Kročen klavdihno nevkrotèn pogum.
Kedar se v gori strga plax,
2. Kedo-li mu zastavi gax?
Ko tenke bilke trdni hrasti
Se morajo vклонiti, pasti!
A stokrat huje od plakov
Se četa Jęftova spusti
Na vrste Amonskih sinov.
2. Kako so tam kovala jekla,
Kako je kri v potokih tekla,
Ka črna tla junasčka kri!
Kot ka žanjico žita snopi
Leže po tleh vojakov tropi,
Požela jih je srepa smrt,
Sovražnik je pobit in stot.
† Zmagalen pa na tla domača
Se Jęfte s hrabro četo vrača.
† Pa zmagovit na tla domača

Oj, to ti je ponosen god
Za te, o Jefte, in tvoj rod!

Slavi te Izrael vesel,
Ker si eti dom si mu stél:
Do meje ti naproti vreje,
In vrsta venčanik devic
Na cesto trosi ti cvetice
Kastilja palmove ti seje;

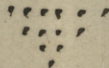
In potje, polja in vasi
Povsodi mrgole ljudij:
Visoki, nizki, - stari, mladi
Zmagaleca videti bi radi,
Ki je sovračne trume zmel.
Zamej ljudij na mlado rame
In mati malo dete vzame:

"Glej, on je Izrael stél!"
In starček od veselja plaka
Gledaje slavnega junaka,
In sto in sto glasov gromi:
"Rešitelj Jefte naj živi!"

Vse sveto se domači krv,
Zidovje se beli naproti
In zdaj v mogočni prelepoti
Pred njim stoji ves dom njegov.
In glej, mladenek cvetenabor
Slavilno pesem prepeva je,
Srebrne strune prebiraje
Privrè čex prag na beli dvor!
Pred njimi pa v obleki snežni
V naročje žestèju hiti,
Kot na perotih, angolj nočni,
Otrok njegov, edina hči!
A žeste, glej, je mrtvobled,
Iz lic je proč življenja sled,
Ne križi se očetu roka
V objem privrènega otroka.
Junak, ki groze ne pozna,
Kaj zdaj kot listje trepeta?
"Ha, nepremišljena prisega!"
Obupno ^{očaj} žeste kajeci,
Da grozno se okrog razlega,
Da mrak pretresa vsem kosti.

xlò, gen. xla; xleže se gen. od xel, xla, xlò. adj.

Jaj " Oh, ti nesrečni otrok moj,
Se bolj nesrečen oča tvoj,
Ki kriv brezmejnega je xlega!
Umreti moraš, hči, umreti,
V xivljenja polnem, lepem cvoti:
Prisegel sem, da prva stvar,
Ki, po dobljeni slavni xmagi,
che sreča na domačem pragi,
Bogu bo dana na oltar,
In teba, o otrok predragi,
Nebó izbralo si je v dar!
Veliko tujaj, o nebó,
Veliko tujaj od očeta!
Odjusti, dete mi ljubó,
Kgoditi mora se takó:
Prisega grozna je, - pa sveta! --
!za" bi In spolni xprisego očé,
"jaz izberi In pade dékelce mladó,
sal. Saj A očé in ves narod joče!
tu zlag leh. ko naromedis.

Daritev.

Daritev bodi ti življenje celo:

- Oltar najlepši je srcá oltár,

- Ljubekom sveta v njem - nobeski žar,

- Gospodu žrtva - vsako dobro delo.

- O, da bi ne pogásil se nikdár

- Já sveti žar, naj vedno bi veselo

- Enako kresu ti srcé plamtelo,

- Bogú in dómu žgalo vredni dar!

- Odločno odpovej se svoji sreči,

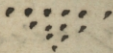
- Goreče išči bližnjim jo doseči,

- Živeti sebi blagi móž ne smé!

- Jx tuje sreče njemu sreča klíje,

- Veseljé ljudsko mu v očesi síje,

- Jn tuja tuga mu meči srcé!

Smackar - r

Kotop te bog živi

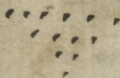
Kupa življenja.Hrvat
E.

Pod tábo pekël in nebó nad taboj,
 vîsi et zemlja vesi mej obema,
 In gori in doli rajema
 Ti v kupo življenja kipeči napoj:
 Kdaj muke pekla, kdaj veselje nebó,
 Pogosto vse vmés!
 Glej, to ti je res
 Osoda sveta! -
 Kedor je močák,
 Stupene se kupe ne brani,
 Sladké se nikdár ne vpijani,
 No vedno ostane onak
 In vedno ohrani
 Si potkoj sladák!

Parebno lepa.

"Prijatelj in senca."

toboj
~~Prijatelj senci tvoji je enak,
 Ki kvesto za tobaj se vije,
 Dokler ti sriče solnce sije,
 A ko se pripodi oblak,
 Ho solnce ti zagrne miak,
 Se tudi senca tvoja skriva.~~

Ali je tak prijatelj vreden tega imena?

izgubljeni cvet.

na obna

16/1 82
gitar

Linoci je pela
 Ko slavček ljubó,
 Zakaj pa je danes
 Rosno nje oho?

Linoci cvetoča,
 Rudeča ko kri,
 Zakaj pa je danes
 Obracek blede?

Linela je vrtec,
 Oj vrtec krasen,
 Ko davi je vstala,
 Bil cvet je obrán.

Oh, cvetje je rahlo,
Čex noč se aspè;
A žal je še meni
Po njem, o dekle.

.....
Tja doli po polji
Pa stopa nekdo,
On cvet je potrgal,
Kdaj utka glasno!

.....

Pri mrtvaškem odru.

Oj tu ležiš na odru
 Kot angelček miru,
 Česci jasnomodro
 Zlatišneci svetli.

Z ročico se ročica kakó lepó ročiči
 K molitvi sklepa ti ti sklepaš, kot moleč,
 In snegobela lica cvetó ti snežni lica
 Kot prej so lepa ti. Ko prej, ko prej, ~~prej~~ blisc.

Prvotna kipiica mi
 je ljubša.

In pog nedolžnih senec,
 V rumenkastih laséh,
 Ti plava cvetni venec,
 Na ustnih rajsk nasméh. } nima ni prava
 ?
 ?

Smrt ni ti strahovita,
Četudi svetu let,
Na lici se ti čita,
mari svet da ni ti mar za svet.

Čemu se joče mati?
Kaj oča se solzi?
To tebi žalovati
Pa meni se ne xdi!

~~Ne vem ali je smeli tako pri-
glasati.~~
~~Ne vem ali je smeli tako pri-
glasati.~~
Nesla je dekla božja
Te v lepši, boljši kraj.

Tac blagor, blagor tebi:
Tam dobro je za te;
Na lepem božjem nebi
Oj moli se za me!

Siroti

Cvetica nerazvita,
 Rastoča vob planin,
 Ti zapuščena, skrita
 Poganjaš sred pečin.

^{Kedóh te zaliva}
 Nikdó te ne zaliva,
 Komú jo za te mar?

Cvetica ljubeznjiva,
 Pa jaz ti bom vrtnár!

Skrbno te bom zalival,
 Lepó te bom gojil,
 Četudi drug bo vřival,
 Žo cvet se bo razvil.

Komú pač ti si mar?

Oj dete, dete malo,
Nedolžno dete ti,
Sirotka si ostalo,
Kedo na te skrbi?

Pa če nikdo na sveti,
Jaz bom pod skrb te vzel,
Le rasti v lepem cveti,
Cvetu bom jaz vesel.

Za blagost ti goreče
Bom prosil, angelj moj,
Četudi tvoje sreče
Celil ne bom s taboj.

tobaj

Njega mi.

Kožo je na vrtu plela,
 Pela pesmico glasno,
 Živo v lice karudela,
 To je stopil on pred njo,

» Oaj mi cvetko, dete xalo,
 Da na prsi jo priprnem,
 Za spomin cvetico malo,
 Predno v tuje kraje spem.

Kito cvetja mu je dala,
 S cvetjem dala mu srcé,
 Jama v vrtu je ostala,
 On po svetu šel od nje!

Roke je na vrtu plela,
Pesmi pelaja glasno,
Zajda vrtu več ne dela, Ali se more
Zaj ne poje več tako? reči; vrt
delati?
| Einsa Garten anke.
gen. |

.....
Deklica glavó poveša,
Veno obraz, prej cvetoč,
Nekaj nje srce pogreša
Solz jej pótotoč lje vroč.

.....
Kroč na pót k ograji seda,
Cez ograjo vstno gléda,
Mnogo mimo vrè ljudij; -
Deva bleđa, deva bleđa,
Njeja od nihodr ni!

.....
Ograji ob seči seda,
Čozna se k ograji seda,

et
R

V mraku.

Le vtoni, vtoni za goró,
 Le vgasí, solnce, luč svetlo,
 O, padi, padi, gosti mrak,
 Prinesi srcu mit sladák.

Čemu sijalo bi' lepó,
 Čemu, o' solncíce alató?
 Pravod sirotam sevas' le,
 Nesrečon rod ogrevas' le!

Kdo gledal bi' ta hrib in dol,
 Kaklet le v revo, jok in bol,
 Zlínavstva, amot, trpljenja poln,
 Sirot in sirotanja poln?

Dokler mi sijes, solnce ti,
Hladu, miru ^{mi} po srci ni, pri
Mori pogled, teci spomin
bre svojih, ljudskih bolecin.

Le skrij se, solnce jasno, skrij;
Jagini svet izpred oči,
Da xabi xalostno srce
Človeške kmote in gorje!

